

Editöryal Ekip Adına

Dr. Nilüfer AYKAÇ

drniluferaykac@gmail.com

YERÇEKİMLİ KARANFİL

*Biliyor musun az az yaşıyorsun içimde
Oysaki seninle güzel olmak var
Örneğin rakı içiyoruz, içimize bir karanfil düşüyor gibi
Bir ağaç işliyor tıkr tıkr yanımızda
Midemdi aklımdı şu kadarcık kalıyor.
Sen o karanfile eğilimlisin, alıp sana veriyorum işte
Sen de bir başkasına veriyorsun daha güzel
O başkası yok mu bir yanındakine veriyor
Derken karanfil elden ele.
Görüyorsun ya bir sevdayı büyütüyoruz seninle
Sana değişiyorum, sana ısınıyorum, bu o değil
Bak nasıl, beyaza keser gibisine yedi renk
Birleşiyoruz sessizce.*

Edip CANSEVER

Sevgili Bülten Dostları,

Bu dünyada başlayan her şey gün gelir biter; geriye birkaç kırık anı ve bir de sesimiz kalır dünden yarına uzanan. Divan şiirinin büyük şairi Bâkî'nin dediği gibi "Bâkî kalan bu kubbede bir hoş sadâ imiş".

Ancak ne iyi ki her veda, aynı zamanda yeni bir başlangıçtır. Bir nokta, cümlelerin tamamlandığını gösterdiği kadar, sonrasında başka bir cümlelerin de başlayacağına işaret eder.

Tıpkı bu yazı gibi: İki yıllık görev sürem sonuna gelmemle birlikte tamama erdirdiğimiz bülten koşusunu, daha iyisini ve güzelini var edeceğine içtenlikle inandığım Ethem Yıldız'a gönül rahatlığıyla teslim edişim gibi... Ama içimde "Hürriyete Doğru" şiirindeki gibi bir kıpırtı var. Gelin Orhan Veli'ye kulak verelim....

*Gün doğmadan,
Deniz daha bembeyazken çıkacaksın yola.
Kürekleri tutmanın şehveti avuçlarında,
İçinde bir iş görmenin saadeti,
Gideceksin;
Gideceksin ırıpların çalkantısında.
Balıklar çıkacak yoluna, karşıcı;
Sevineceksin.
Ağları silkeledikçe
Deniz gelecek eline pul pul;
Ruhları sustuğu vakit martıların,
Kayalıklardaki mezarlarında,*

*Birden,
Bir kıyamettir kopacak ufuklarda.
Denizkızları mı dersin, kuşlar mı dersin;
Bayramlar seyranlar mı dersin, şenlikler
cümbüşler mi?
Gelin alayları, teller, duvaklar, donanmalar mı?
Heeeey!
Ne duruyorsun be, at kendini denize;
Geride bekleyen varmış, aldırma;
Görmüyor musun, her yanda hürriyet;
Yelken ol, kürek ol, dümen ol, balık ol, su ol;
Git gidebildiğin yere.*

TÜRK TORAKS DERNEĞİ ADINA SAHİBİ

Dr. Nurdan KÖKTÜRK

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Dr. İpek CANDEMİR

EDİTÖR

Dr. Nilüfer AYKAÇ

EDİTÖR YARDIMCILARI

Dr. Baran GÜNDOĞUŞ
Dr. Ceren ILGAR
Dr. Çağla Pınar TAŞTAN
Dr. Ege GÜLEÇ BALBAY
Dr. Ethem YILDIZ
Dr. Fatma TOKGÖZ AKYIL
Dr. Filiz Çağla UYANUSTA
KÜÇÜK
Dr. Haluk Celaleddin ÇALIŞIR
Dr. Levent AKYILDIZ
Dr. Merve ERÇELİK KONCAK

İLETİŞİM ADRESLERİ

toraks@toraks.org.tr

YAYINA HAZIRLAYAN

BULUŞ Tasarım ve
Matbaacılık Hizmetleri San. Tic.
Betül KARTAL

bulus@bulustasarim.com.tr

YAYINCI İLETİŞİM

TÜRK TORAKS DERNEĞİ
toraks@toraks.org.tr

Yayın Türü: Yerel Süreli
Yayın Tarihi: Haziran 2025

Türk Toraks Derneği

“Hayat Nefesle Başlar”

Toraks Bülteni'nin bu sayısında da vazgeçilmezlerimiz var: Genel başkan ve sekreterimizin yazıları ile kuş uçuşu derneğin geçmiş son altı ayını hatırlatmak istedik sizlere. Ama sadece geçmişte kalmayıp geleceğe köprü kurmayı da istedik. Türk Toraks Derneği'nin geçmiş yönetiminden geleceğe uzandık ve Nurdan Başkan'ın satırlarını, Çağlar Başkan'ın yazısı ile buluşturduk.

Hatırlar mısınız; daha önceki bir bültende derneğimizi ahenkle çalışan bir lokomotifle benzetmiştim. Şimdi anlıyorum ki; derneğim aynı zamanda şimdi de dayanışan, halk sağlığını önceleyen, sesi yeterince duyulmayan incinebilir gruplara ses olan ve tüm bunları sağlam bir bilimsel temellere dayandıran bir yapı. Her şeyin “an”a ve “şimdi”ye indirildiği bir çağın tüketici sesine karşılık, Murathan Mungan'ın “Ne geçmiş tükendi / Ne yarınlar / Hayat yeniler bizleri / Geçse de yolumuz bozkırlardan / Denizlere çıkar sokaklar” dizelerine sarılan ve geçmişi geleceğe bağlayan bir köprü.

Türkiye'nin şu ortamında denizleri düşünen, güneşin her sabah yeniden doğacağını bilen, hiç kimseyi yalnız ve açıkta bırakmayan bir umut...

Biz de tam bu nedenlerden dolayı Bültenimizin kapak fotoğrafını Vietnam'ın Da Nang şehri yakınlarında bulunan Ba Na Tepeleri'nden seçtik. Geçmişin deneyimi ve mirası ile geleceğin insana, doğaya, gezegene, evrene dost çizgisini buluşturmak istedik.

Bir de her şeyi var eden ellerimizi, emeğin var edici gücünü, kazanç uğruna sömürülen ve mesleğimizde yaşandığı gibi değersizleştirilmek istenen ama tüm bunlara inat geçmişten geleceğe uzanan vazgeçilmez değerini hatırlatmak istedik. Nazım'ca söylersek, “Arılar gibi hünerli hafif, sütlü memeler gibi yüklü, / tabiat gibi cesur / ve dost yumuşaklıklarını haşin derilerinin altında gizliyen elleriniz”i ve sizlere hiç yalan söylememiş ellerimizi anmak istedik.

Bültenimizde çok güzel yazılar bekliyor sizi, bahsetmeyeyim sürpriz olsun, sayfayı çevirirken yelken ve kürek olalım Ezginin Günlüğünün sesleriyle, hep birlikte, Hürriyete Doğru ...

Son söz olarak; Uzun zamandır Toraks Bülteni ekibinin içinde yer alıp, özveriyle emeklerini aktaran Canım Dostlarım; Haluk C. Çalışır, Levent Akyıldız, Baran Gündoğuş, Çağla Pınar Taştan, Ege Balbay, Merve Erçelik Koncak, Fatma Tokgöz Akyl, Ceren Ilgar, Çağla Uyanusta Küçük, ve Ethem Yıldız'a çok teşekkür ediyorum, hepimizden çok şey öğrendim. Bu süre zarfında MYK'da beraber çalıştığım dostlarım destekleriniz hep bizimleydi, sağ olun. Görevi Sevgili Ethem'e devrediyorum; Ethem, desteğim hep seninle olacaktır. Biliyorum günü geldiğinde sen de bir başkasına aynı duygularla devredeceksin; öyle ya “karanfil elden ele”...

İyi ki varız, iyi ki TTD var, iyi ki...

Hoşça kalın.

Dr. Ethem YILDIZ
ethemyildiz84@gmail.com

Panoptikondan Firar

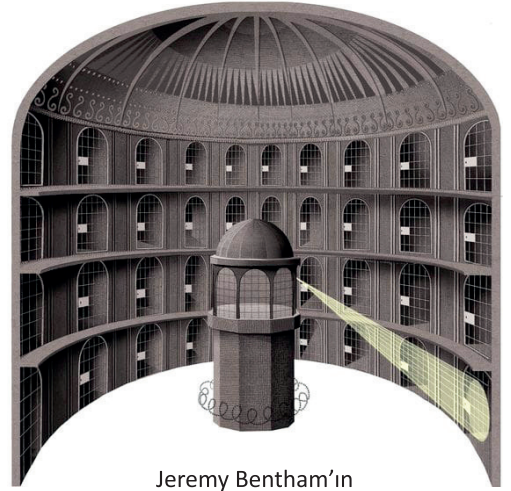
Kimsenin birbirini dinlemeye ne vaktinin ne tahammülünün olduğu zamanlardayız. Böylesine gürültülü bir zamanda bir şeyler anlatmaya çalışmak, bana çoğunlukla harabe bir şehirde oyuncağıyla meşgul bir çocuğun konsantrasyonuna şahit olur gibi hissettiriyor. Sadece ona bakarsanız umutlanabilirsiniz ama onu çevresiyle beraber görürseniz üzüntüyle kalakalırsınız.

Başka bir yol daha var halbuki, oyuna katılmak. Oyuna gerçekten kendinizi bırakırsanız dakikalar içinde içinizdeki çocukla kahkahalar atarak hayatınıza devam etmek de olası. Bu durumda genel çerçeve içinde nasıl görüneceğiniz ile ilgili çok da kaygılanmamak lazım. Yoksa...Yoksa sıkıntı olur. Deli filan derler maazallah.

Üstelik şimdi çok da emek gerektirmeyen, teknolojinin imkânlarının sınırsızca ve konforlu bir şekilde hizmet ettiği şahane bir imkân var, ona başvurabilirler size ulaşmak için; Sosyal medya. Sizi linç bile edebilirler bununla. Ama en kötüsünü henüz söylemedim, sıkı durun, bir bardak su alın ve arkanıza yaslanın. En kötüsü şu bence, size akıl verirler.

Bir şeyin nasıl yapılacağından ziyade, nasıl yapılmayacağı konusunda engin bilgi ve birikimiyle Panoptikon ahalisi sizi kolayca esir alır (1). Eskinin 'elalem ne der', 'mahalledekilere ne deriz' sorularının yeni çağdaki karşılığı ise, sizi hareketsiz ve işlevsiz bırakabilir. Gözetleme ve gözetlenmenin insanları bu denli sarhoş ettiği başka bir çağ oldu mu, bilmiyorum.

'Medya' — modern dünyanın yeni Tanrıçası (2). Hastalıklı bir bağla beslediği, besledikçe zayıflattığı çocuğu: NeoNarcissos. Kendini beğendikçe eriyen, gördükçe ölen, göremedikçe mahvolan bir zavallı. NeoNarcissos'un çağı bu. Milenyum falan diye binbir hevesle girdiğimiz 21. yüzyılın ilk çeyreği. Ne çeyrek ama...

Jeremy Bentham'ın
Panoptikon hapishanesi planı (5).

Görülmezsek yok mu oluruz gerçekten de?

Kaybolup gider miyiz bilmiyorum ama görülmek istediğimiz bir gerçek. Görülmek isteriz. Sesimizin yankısını duymak isteriz. Doğu-Batı diye neden bilmem ayırıp durduğumuz dünyaya, doğudan da baksak, batıdan da baksak birdir. Doğudan bakarsak, gitsek bile "bu gök kubbede bir hoş sadâ bırakmak" isteriz (3). Hadi batıya döndük diyelim, Narcissos'a aşık Echo gibi geriye yankılanıp duran bir ses bırakmayı arzularız. Yaşarız, yaşarız ama ölene dek varlığımızı teyit etmek isteyen bir hâlimiz vardır. Rüya da mıyım der gibi çimdikleyip dururuz kendimizi. Nerede? Öteki'nin gözünde. Bu öteki de kim yahu? Paragraf çok kalabalıklaşmaya başladı. Kim mi öteki? Ben işte. Ben kim peki? Öteki.

Öldüğünü, ancak duyulmayıp görülmediğini fark ettiğinde anlayan karakterleri hatırladım filmlerdeki. Kimsenin sizi fark etmediğini fark ettiğinizde ölürsünüz. Büyük ızdırap. Yaşarken böyle bir çileyi çekmeyi hayal bile edemiyorum. Nevrozumun zindanı tam da böyle bir yer olurdu (4). Acilen firar etmeli. Sesimin yankısını, Echo'sunu, aks-i sadâsını duyabileceğim; kendimi aynada görebileceğim bir dünyaya acilen kaçmalı. İçine de dilimi anlayan dostlarımı doldurmalı. Öyleyse: "Merhaba dünyalılar ben dostum. Dost benim. Siz bensiniz, ben siz."

Gelelim Őu birbirini kimsenin dinlemediđi Panoptikon medeniyetindeki NeoNarcisos'un trajedisine. Onu tedavi edecek Őey sanırım, arkası "elalem ne der, mahalledekilere ne deriz" cilası ile sırlanmamıŐ bir aynada ona kendini göstermek ve yadırgamadan, sessizce onu dinlemek olurdu. Dinlemek ve hić görmediđi gölgelerine ayna tutmak. Karanlıđını hafifletmek ve usul usul iyileŐtirmek. Sesinin gücünü göstermek ićin hapsoldđu evrenden ćıkarmak ve enginliklere götürmek. Seslendiđi yerden bin yankı ile döndürmek.

Nasıl mı? Anlatının yeni enstrümanlarını kullanarak. Tuhaf bir Őekilde her ćađ, kendi ürettiđi sorunlara kendine has ćzmlerini de getiriyor. Kimsenin birbirini dinlememesine inat, binbir anlatı yolu var artık. Kimi görsel kimi iŐitsel. Hepsi de elimizin altında.

Neden ısrarla anlatmak istiyoruz peki?

Niye mi? E yaŐadığımızı anlamak ićin, böyle böyle zenginleŐtiđimize inandıđımız ićin. Hayata anlam kattıkća kalbimizin attığını, gözümüzün gördüđünü daha iyi hissettiđimiz ićin. İyi geldiđi ićin. İyileŐtirdiđi ićin.

Kimlerle mi? Anlatacak Őeyim var diyen dostlarla. Ters giden Őeyleri anlatacak yer/mecra bulamayanlarla. "Belki birine iyi gelirim" diye düŐünerek baŐarisını paylaŐanlarla. "Ben bu iŐi ćzerim.", "Ben bu oyunu bozarım" diyenlerle..

Kısacası, söyleyecek sözü olan herkese sesleniyoruz: Haydi, yazın, anlatın, birlikte düŐünelim, konuŐalım, sorular soralım ve hep beraber ćzm arayalım. ćzm bulamasać bile sorun deđil; birlikte kafa yormak bile baŐlı baŐına ćok kıymetli.

DeđiŐen iletiŐim ćađında, tüm bunları konuŐabileceđimiz, dile getirebileceđimiz ćok daha fazla alan bulacađız. Podcast ve YouTube serilerimiz de bu sürecin bir parćası olacak.

Bu satırlar ve bahsi gećen tüm anlatı imknları sadece verileri değil, yaŐadığımız ćađın sesini de kayda alabilelim diye var. Neyi deđiŐtirebiliriz ki diye bir kaygımız da yok. Birlikte düŐünmenin, hissetmenin ve anlatmanın kendisi bize yol olarak yeter.

İŞte o yüzden buradayız.

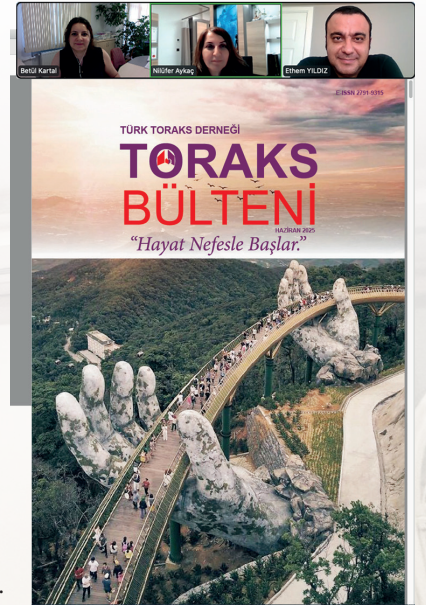
Dinlemek, duymak ve hep birlikte söylemek ićin.

Ethem YILDIZ

TTD Bülten Editörü
2025-2027

Kaynaklar

1. Bentham, J. (18. yüzyıl). Panoptikon. Jeremy Bentham tarafından geliŐtirilen bu dairesele hapisane modeli, merkezi bir gözetleme kulesi aracılığıyla bireylerin sürekli izlenme ihtimaliyle kendilerini denetlemelerini amaćlar.
2. Gaiman, N. (2001). American Gods. New York, NY: William Morrow. Green, M., & Fuller, B. (Yapımćılar). (2017–2021). American Gods [Televizyon dizisi]. Starz.
3. Bki (1526–1600). "Bki kalan bu kubbeye bir hoş sadâ imiş."
4. Teoman. (2023). Nevrozumun Zindanı [Őarkı]. Avrupa Müzik.
5. <https://www.adsimpson.com/work/the-panopticon>. Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0) lisansı ile kullanılmıŐtır.

Türk Toraks Derneği

"Hayat Nefesle Başlar"

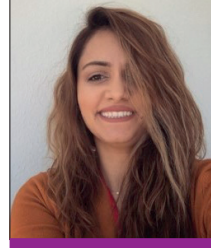
TTD Bülten Editöryal Ekibinden Dostlukla...

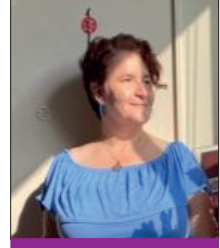
Nilüfer AYKAÇ

Baran GÜNDOĞUŞ

Ceren ILGAR

Çağla Pınar TAŞTAN

Ege GÜLEÇ
BALBAY

Ethem YILDIZ

Fatma TOKGÖZ
AKYIL

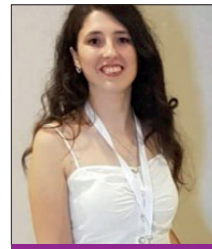
Filiz Çağla
UYANUSTA KÜÇÜK

Haluk Celaleddin
ÇALIŞIR

Levent AKYILDIZ

Merve ERÇELİK
KONCAK

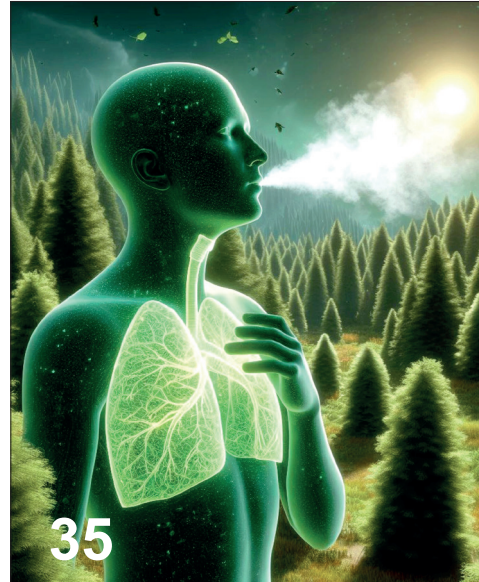
Türk Toraks Derneği
"Hayat Nefesle Başlar"

TTD YOUTUBE
Kanalını Açmak
İçin QR KODU
Cep Telefonunuza/
Tabletinize
Okutabilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

- 1** Türk Toraks Derneği Başkanı (2023-2025)
Nurdan KÖKTÜRK
- 2** Türk Toraks Derneği Başkanı (2025-2027)
Çağlar ÇUHADAROĞLU
- 3** Türk Toraks Derneği'nin Son 6 Ayı
İpek CANDEMİR
- 8** Türk Toraks Derneği 28. Yıllık Kongresi
Sibel NAYCI
- 13** Anıtkabir Ziyareti
- 15** TTD 17. Olağan Genel Kurulu
Ezgi DEMİRDÖĞEN
- 17** TTD'den ERS'ye 10 Yıl
Arzu YORGANCIOĞLU
- 20** ATS Üzerine İzlenimler
Özge YILMAZ
- 22** Yaz Kampı
Ezgi ÖZYILMAZ
- 25** Tadımlık: Uzmanıyla Söyleşiler Dizisi-IV
Yeşim YASİN
- 31** Biber Gazı
Peri Meram ARBAK
- 35** Meslek Hastalıkları
Canan DEMİR

İÇİNDEKİLER

39

Yoksulluk Sağlık
Deniz KIZILIRMAK

43

Hekimlerin Gücü
Fatma TOKGÖZ AKYIL

47

Göğüs Hastalıklarında Yapay Zekâ:
İnovasyon ile Klinik Bütünlük Arasında Denge

Öykü

50

Esenlikler Dilerim
Çağla Pınar TAŞTAN

Sinema

51

Amerikan Filmlerinde Hekimlik Söylemleri
Barışkan ÜNAL

Kitap

56

Türkiyeyi Doğuran Dönüşüm
Ali Fuat KALYONCU

61

İklim Meselesi
Önder ALGEDİK

Şehir Bültenleri

63

Ankara'dan
Orhan ALTINTUĞLU

67

Unutulan İstanbul
İ. Metin TÜRKMEN

Hobi

79

Kelebeklerin Yaşam Döngüsü
Emine AKSOY

Gezi

86

Göbeklitepe
Ayhan ÇAKMUR

